

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Kitajsko Kitajcem!

Oficialni revoluciji, ki so jo pod pokroviteljstvom kitajske cesarice vprizorili bokserji, sledi oficialna vojna proti združenim velesilam, in lahko se reče, da se je kitajski narod dvignil proti tujcem ter jih hoče pregnati s kitajskega ozemlja. Parola, ki so jo nekoč izdali Američani, je našla odmev na Kitajskem in se danes glasi: Kitajsko — Kitajcem!

Minola nedelja zamore postati svetovnozgodovinskega pomena. To nedeljo je namreč začela regularna kitajska armada streljati na brodogve združenih velesil. Začela je streljati na izrečni ukaz cesarice, ter je s tem Kitajska napovedala vojno tujcem sploh in posebe velesilam.

Čuditi se temu naposled ni. Od leta 1838, ko je nastalo prvo „preganjanje kristijanov“ na Kitajskem, je pritisk tujih elementov postal vedno večji. Prvo preganjanje in klanje kristijanov je nastalo, ker so si Angleži lastili pravico, zastrupljati kitajsko prebivalstvo z opiumom in tudi vse poznejše vojne z različnimi velesilami imajo svoj izvor v tem, da skušajo tuje države izkoriščati Kitajsko na škodo nje same in njenega prebivalstva.

Zlasti od zadnje kitajsko-japonske vojne sem, ki je razkrila silno demoralizacijo in zaostalost kitajske armade ter onemoglost kitajske države, je postal pritisk tujih držav na Kitajsko naravnost neznošen. Kar je morala Kitajska pretrpeti od tujih držav, to presega vse meje, tega bi ne trpela nobena država. Kitajsko so tako rekoč pri živem telesu trgali. Rusija si je vzela velevažni vojni pristan Port Arthur, Angleži so se polastili ravno tako važnega pristana Vaj-haj-vaj, Nemčija je zasedla Kiau-čau in oglašili so se tudi že Italijani ter zahtevali kos mesa iz kitajskega telesa. Te države so seveda račene pokrajine vzele v najem, ali nekako tako, kakor si cestni ropar izposodi zlato uro.

Začela se je bila prava pravcata delitev Kitajske. Razpad te države je postal takorekoč sklenjena stvar, in samo bojzani,

da bi pri delitvi Kitajske iz nasprotujočih si interesov posameznih velesil zamogli nastati resni konflikti mej njimi, se je zahvaliti, da se rešeni sklep še ni izvršil.

Umevno je torej, da se je kitajski narod začel upirati tujim, njegovo domovino preplavljajočim elementom, umevno je, da je nastala revolucija, naperjena proti tujcem, in da se je cesarica tej revoluciji postavila na čelo in začela oficialno vojno.

Vojna se ni začela po predpisih mejnarodnega prava. Drugod je običaj, da se vojna uradno napove, in da se diplomatičnim zastopnikom dostavijo potni listi z naročilom, naj odpotujejo.

Kitajska se ni držala tega običaja, nego brez vsake napovedi začela vojno in v Pekinu vprizorila naskok na inozemska poslaništva. Poslaniki so prav za prav njeni jetniki, a poleg njih je v nevarnosti življenje na tisoč in tisoč tujcev, ki žive v stolnem mestu kakor tudi v raznih drugih krajih Kitajske.

Položaj je jako kritičen, zakaj očitno je, da se je kitajski narod dvignil, da prepreči nadaljnje razkosavanje kitajske države, da brani svojo posest proti tujcem, ki se vedno globlje zajedajo v kitajsko meso. Trdnjavo Taku je sicer vojaštvo združenih velesil hitro zavzelo, in je to naravno, saj so mu topovi evropskega brodogva napravili pot, ali povsod drugod je nevarnost velika. Admiral Seymour, ki je bil z 2000 vojaki odšel proti Pekinu, da reši oblegane poslanike, se je moral vrniti v Tientsin, ker je uvidel, da s svojo malo armado ničesar ne opravi. „Köln. Zeitung“ pravi, da stoji pred Pekinom 120.000 mož kitajske vojske, da preprečijo tuji armadi vhod v stolno mesto. In drugod je skoro isto tako. Življenje diplomatskega zbora v Pekinu je v nevarnosti, a vzlic vsem grožnjam francoske vlade ne izpusti podkralj yunanski francoskega konzula in drugih ujetih Francozov.

Evropa mora biti pripravljena na jako resne dogodke in tudi na take, ki bi utegnile imeti čez meje kitajske države sezajočih posledic. Za sedaj je skupna akcija

velesil naperjena pač na to, da se na Kitajskem napravi mir, da se zagotovi življenje in imetje tujih naseljencev in morda tudi na to, da se odstrani sedanja, vsem Evropejcem skrajno sovražna tajinstvena Semiramida, ki sedi na kitajskem prestolu. Da je sila velika, kaže okolnost, da so velesile pooblastile Japonsko, naj pošlje 20.000 mož na Kitajsko.

Mir se gotovo napravi, zakaj Kitajska nima tolike notranje moči, da bi se mogla uspešno postaviti v bran. Toda iz skupne akcije velesil se rodi lahko tudi vse kaj večjega, zlasti ker je očitno, da ima Angleška pri tej stvari prav posebne namene. To kaže tudi pisava angleškega časopisja. Jedinu Rusija je tista moč, od katere je pričakovati, da se ne pusti ujeti v angleške zanke. Saj je pa tudi položaj Rusije napram Kitajski ves drugačen nego položaj drugih držav. Druge velesile pretgajo lahko vsako zvezo s Kitajsko, dočim pa mej Rusija neposredno na Kitajsko. Ta meja je nad 4000 vrst dolga in ima torej Rusija največji interes, da ohrani prijateljstvo s Kitajsko. „Novoe Vremja“ pravi, da mora mej Rusijo in mej Kitajsko vladati razmerje kakor mej dobrimi sosedi, in da pojde Rusija z drugimi velesilami samo dotlej, dokler se bo šlo za obrambo takih interesov Evropejcev, ki niso nasprotni kitajskim interesom, češ, kitajski interesi imajo isto, če ne že večjo pravico, da jih brani Rusija, kakor interesi Evropejcev.

Kje je seveda meja mej kitajskimi in evropskimi interesi, je seveda težko reči. Prav ker meja ni jasna, nastanejo lahko konflikti. Kar piše imenovani ruski list, svedoči, da Rusija nikakor ni pri volji dopustiti, da bi iz boja v osebno varstvo na Kitajskem živečih Evropejcev imeli Angleži in Japonci kako posebno korist. Rusija hoče Kitajsko ohraniti v sedanjem njenem obsegu, in sme pri tem zanesljivo računati na podporo Francije. Z ozirom na to je sicer upati, da ostane vojna lokalizirana, in da se Angleška in Japonska ne bodeta upali storiti kaj posebnega, toda sigurnosti ni nobene, in zato je nevarno, da so pogledi vse Ev-

rope z velikim zanimanjem obrnjeni na Kitajsko.

V Ljubljani, 20. junija.

Za razpust državnega zbora

se je izrekel z vsó odločnostjo v Beljaku posl. Steinwender. Dejal je v svojem jako zanimivem govoru tudi tole: Vsled zaviranja Čehov sta odprti le dve poti: Ali slovanskoklerikalna vlada ali državni prevrat. Državni prevrat more biti ali reakcionaren v federalistični smeri ali napreden v smislu splošnega volilnega prava. Tako profitirajo Čehi vedno. Le takrat bi imeli škodo, ako se ustava izpremeni in začne močen nemeški regime. Toda niti tega se ne boje Čehi. Kajti prvič je brezobzirno, energično, nasilno postopanje v Avstriji neverjetno, drugič pa bi se absolutističnemu regimu upiralo vse, in tretjič bi imel vsekakor jako kratko dobo. Ne preostaje torej nič drugega, kakor vzeti Čehom orožje obstrukcije. Za trenotek se je to zgodilo z zaključenjem državnega zbora. Seveda nočemo, da bi se državni zbor sklical kmalu, ker to bi bilo le brezpomembno, zoperno ponavljanje tistega, kar poznamo že do sitega. Toda mi sploh nočemo, da bi se sklical državni zbor v sedanji svoji sestavi. Ta parlament je brezdelnosti vse preveč navajen, da bi se moglo še kaj pričakovati. Razen tega tiči mnogim poslancem v kosteh strah pred novimi volitvami. Ničesar delati, k vsemu reči ne, se bati vsake odgovornosti, to se zdi mnogim najboljšje priporočilo za nove volitve. Zato treba, da se parlament tudi razpusti. Možno je, da se z novimi volitvami radikalcí okrepi. Toda to ne de nič. Nasprotno, dvajset radikalcev je vedno pametnejših kot petero. Zahtevati moramo nove volitve, ker hočemo, da delamo mi, ali da delajo drugi mesto nas. Vsekakor izprememb ne bo velikih, kvaliteta novega državnega zbora pa bo boljša. Seveda bi bilo najboljši dokaz, da hoče državni zbor delati, ako bi si izpremenil opravilnik sam. Država rabi nov državni zbor, pa tudi narod. Zato je upati, da se rešimo starega

LISTEK.

Vodovje narašča.

Francoski spisal Emile Zola.

(Dalje.)

III.

Streha je bila k sreči široka in ne zelo konicasta. Prišli smo nanjo skozi lino, nad katero se je dvigal plošnat prostor. Tu so posedle ženske, moški pa so se ogledovali na okrog ter šli tja do velikih dimnikov, katera sta stala na obeh straneh.

Jaz sem se ustavil pri lini ter zrl ostro na vse štiri strani neba.

„Saj mora priti pomoč“, sem dejal pogumno. „Ljudje iz Saintina imajo čolne; prišli bodo tod mimo... Le poglejte tja dol, ali ni tam na vodi luč?“

Toda nihče ni odgovoril. Pierre je, nevedé, kaj prav za prav dela, užgal svojo pipo ter kadil besno. Jacques in Cyprien sta zrla mračno v daljavo, mej tem ko je Gaspard s stisnjenimi pestmi begal po strehi sem in tja, kakor da išče izhoda. Na tleh pa so čepeli ženske druga poleg druge. Govorile niso ničesar; zakrivale so si obraze, da ne bi videle ničesar. Mahoma pa je dvignila Roza glavo, pogledala okrog sebe ter vprašala: „Kje pa sta dekli, zakaj ne prideta gori?“

Odgovoril nisem; tedaj pa me je ostro pogledala ter vprašala naravnost:

„Kje sta?“

Lagati nisem mogel; obrnil sem se proč. In čutil sem, kako so se tudi naše ljubljene žene in hčere stresnile pod mrzlim dihlejsem smrti, kateri se je dotaknil prej i mene.

Razumele so. Marija se je visoko vzravnala ter zdihnila, potem se je jokaje zgrudila. Aimée je držala oba otroka v naročju, ju skrivala v svoje krilo, da bi ju branila. Veronika si je zakrila z obema rokama obraz ter se ni ganila. Celo teta Agata je smrtno prebledela, se prekrižala ter mrmrala očenaš za očenašem, češčeno Marijo za češčeno Marijo...

Vkljub vsemu temu je bil prizor, kateri se nam je nudil, velikanski, veličasten. Znočilo se je sedaj. Jasna, brezmesčna poletna noč. Nebo je bilo posuto z zvezdami ter tako svetlo in sinje. Obzorje je ostalo tako jasno, da bi bil človek menil, večer je nastal prav sedaj. In pod tem milim nebom se je širilo neizmerno vodovje s fosforsko svetlikajočimi se valovi. — Zemlje ni bilo videti nikjer več, vsa planjava je bila poplavljená.

Imel sem trenotke, v katerih sem popolnoma pozabil nevarnost. Mislil sem na

neki večer na obali Marseilla, ko sem videl morje ter stal nemo ga občudovaje.

„Narašča, narašča“, je rekel brat Pierre vedno zopet, mej tem ko je trl cev ugasle pipe s svojimi zobmi.

Voda je bila oddaljena sedaj samo še za meter od strehe. Toda tekla ni več tako mirno in enakomerno naprej, tu in tam so se že delali vrtinci. Ako bi dosegla neko gotovo višino, nas ne bi mogel hribec, ki je bil pred vasjo, nič več varovati.

Ni še pretekla ura, in huda nevarnost nam je pretela; rumeno valovje se je valilo vedno silnejše proti hiši ter prinašalo seboj različne podrtine, kose lesa, sode, povesla sena... Slišali smo, kako je z gromčim hrumom udarjala ob stene. Padala so drevesa, pogrezale se hiše kakor na cesti rahlo nasuti kupi kamenja.

Jacques ni mogel več prenašati ihtenja žensk in ponavljal je vedno: „Tu ne moremo ostati, poskusiti moramo kaj... Prosim te, oče, daj, poskusimo kaj!“

Povsem mehanično sem jecljal: „Dá, dá, poskusimo kaj.“

Toda vedeli nismo, kaj. Gaspard je hotel Veroniko vzeti na hrbet ter poskusiti plavati z njo. Pierre je govoril o plavu. Ta misel je bila nespametna. Naposled je dejal Cyprien:

„Da bi le mogli k cerkvi!“

Cerkev s svojim malim, oglatim zvonikom je še štrlela iz vode. Sedem hiš je bilo vmes. Morda bi bilo res mogoče dospeti preko streh do župnišča, od tam pa bi se lahko rešili na cerkev. Menda se jih je že veliko rešilo tja, kajti sosednje strehe so bile prazne in slišali smo glasove, ki so prihajali bržčas z zvonika. Toda to bi bil silno predrzen poskus.

„Nemogoče je“, je dejal Pierre. „Raimbeauova hiša je previsoka, imeti bi morali lestve.“

„Poskusiti hočem vendarle“, je odgovoril Cyprien. „Ako ne pojde, se pa vrnem. V nasprotnem slučaju pa se lahko vsi rešimo; ženske vzamemo na hrbtno seboj.“

Pustil sem ga. Imel je prav. Trebalo je poskusiti tudi nemogoče. Posrečilo se mu je s pomočjo železne kljčke, katera je bila pritrjena na dimniku, splezati na sosednjo hišo; tedaj pa je zapazila njegova žena Aimée, da ga ni več tu.

„Kje je? On ne sme od nas proč. Skupaj hočemo ostati in skupaj umreti.“

Ko ga je zagledala gori na hiši, je planila, ne spustivša otrok, po strehi, ki je bila z opeko krita za njimi ter dejala:

„Cyprien, čakaj me! S teboj pojdem, s teboj hočem umreti.“

Ni se dala pregovoriti. Prosil jo je, naj ostane, ji zagotavljal, da se vrne, in

invalidnega državnega zbora, da se nam prizaneso z malenkostnimi eksperimenti ter se položi zopet ljudstvu v roke odločitev o usodi državnega zbora.

Vojna na Kitajskem.

Vojna med cesarskimi kitajskimi četami ter mednarodnimi bojnimi ladjami in voji se je torej začela. Kitajska vlada se je pridružila s svojo armado ustaškim boksarjem proti vojaštvu Evrope, Azije in Amerike ter začela pravo vojno. Kitajci, ki so odrezali mednarodne čete docela od Pekina ter jih prisilili, da so se vrnile v Tsientsin, so hoteli zabraniti tudi mednarodnemu ladijevju, da bi moglo iz luke Taku po reki Peiho pred Tsientsin. Zasedli so 17 fortov v luki Taku in potopili v reki Peihu nekaj torpedov. Nato pa so začele cesarske čete ponoči bombardirati v luki stoječe mednarodno ladijevje. Kitajci so pač nameravali s svojim nepričakovanim napadom potopiti in uničiti mednarodno brodovje z vojaštvom vred ter napraviti vsem tujcem krvav konec, predno bi mogle dospeti nove ladje in nove čete. Toda naklep se jim je ponesrečil docela. Brodovje je zavzelo forte s 6000 vojakov. Kitajci so bežali ter padli baš Rusom pred puško. Rusi so pobili okoli 400 Kitajcev, jih mnogo ujeli, druge pa razpršili na vse vetrove. Pa tudi mednarodno brodovje je imelo škodo. Največjo Rusi, katerim so vrgli Kitajci granato v smodnišnico na ladji „Mandžur“, ki se je razletela. Rusi so izgubili pri tem 51 mož, ki so ali ubiti ali ranjeni. Nemci so izgubili 10 mož, Angleži 5, Francozi pa 2 moža. Izgube drugih držav so neznane. Mednarodno ladijevje se pomnoži v kratkem z novimi bojnimi brodi. Morda pošlje tudi Avstro-ogrška še eno vojno ladjo. Doslej je bila v luki Taku le „Zenta“, ki pa se boja ni udeležila. Baje je prevelika in ni mogla dovelj blizu k obrežju. Jako značilno za sila nevarni položaj med Tientsinom in Pekinom je, da se je moral podadmiral Seymour, ki povečuje združene mednarodne čete, vrniti s pota v Pekinu na pomoč zopet nazaj v Tsientsin. Spoznal je, da ima premalo vojaštva, da bi mogel z uspehom lotiti se združenih bokarskih in cesarskih čet. Do konca tega tedna pa dobi še več novega vojaštva in potem pojde na Pekin. Nemci pošljejo še 2400 mož, Rusi še 5000, takisto več tisoč Japonska in Angleška. Tudi Amerika pošlje 5000 v Tsientsin. Tako bo Seymour dovelj močan, da pokaže Kitajcem zobe. O usodi poslaništev ni nobenih vestij, trdi pa se, da še niso zavzeta, in da sta nemški poslanik in francoski konzul ujetnika.

Vojna v Južni Afriki.

Lord Roberts je sporočil 16. t. m. iz Pretorije: 800 Burov je zgrabilo 14. t. m. posadko ob reki Zandraver, toda general Knox, ki je došel iz Kroonstada, jih je pregnal. 18. t. m. pa je brzojavil Roberts: V Pretoriji in Johanesburgu je vse mirno. Odkar je zasedana Pretorija, se je oddala 2000 iz ujetništva oproščenim vojakom vojna oprava. Vseh oproščenih ujetnikov je 3187 mož. Istega dne je sporočil Roberts, da je došel v Pretorijo general Boden-

potem da bomo rešeni vsi. Toda odkimala je ter odvrnila, zbegano ga gledaje;

„S teboj pojdem. Kaj ti je za to, ako grem s teboj?“

Moral ji je odvzeti otroka ter ji pomagati, da je zlezla na streho. Potem smo ju videli hoditi po slemenu prav počasi. Vzela je jokajoča otroka zopet v naročje, on pa se je pri vsakem koraku obrnil ter ji pomagal.

„Spravi jih na varno ter se urno vrni!“ sem mu zaklical.

Videl sem, kako je mahal z roko, toda hrumenje vode je zadušilo njegov glas. Potem jih nismo mogli več videti; splezala sta na drugo, nekaj nižjo hišo.

Nekako v petih minutah sta se na tretji hiši pojavila zopet. Streha je morala biti zelo strma, kajti drsala sta se po koljenih naprej. Polotila se me je strašna bojazen, držal sem obe roki k ustom ter kričal:

„Pojdita nazaj, pojdita nazaj.“

Pierre, Jacques, Gaspard, vsi so vpili, naj se vrneta. Ko sta čula naše glasove, sta se za trenotek ustavila; potem pa sta šla zopet dalje. Prišla sta sedaj na ovinek ceste, do hiše Raimbeausa; to je bilo visoko plosnje, katero je mogle gotovo tri metre nad druge hiše.

(Dalje prih.)

Powell s svojimi četami. Roberts upa, da mu bo pomagal iz Natale proti severju prodirajoči general Buller zajeti Bure, ktere vodi general Dewet, ter jih prisiliti, da kapitulirajo. Roberts že teško čaka, da se polasti cele železniške proge od Lady-smitha do Pretorije, ker bo imel potem iz Durbanu najkrajšo zvezo z morjem. Potem se nadeja Roberts, da bo mogel z združenimi četami storiti vojni konec ali pa vsaj omejiti jo na pokrajino Lydenburg. Angležem je sila mnogo ležeče na tem, da se konča vojna čim prej, ker jim dela skrbi ustaja Ašantijev, kamor treba poslati novih čet, in ker mora nastopiti na Kitajskem z večjo vojsko. Sicer jo izpodrinejo Rusi in Japonci, ki nameravajo sami poslati do 20000 mož proti boksarjem. Doslej je mogla poslati Anglija le nekaj čet iz Indije.

Dopisi.

Iz Tomišlja, 18. junija. Dne 10. t. m. je bilo v Tomišlju ženitovanje. Pri ti priliki je nastal med svati in fanti zaradi tako imenovanega tolarja prepir. Stara razvada je pri nas, da fantje zagradijo pot, kadar peljejo baliž. To so tudi naši klerikalni fantje naredili. Ko je ženin izvedel, da je že ograja pripravljena, je povabil fante, da se z njimi pogodi, naj povedo, koliko zahtevajo tolarja. Fantje so prišli k svatom in se jeli pogajati. Fantje so zahtevali 6 gl., ker ima nevesta 600 gl. dote, češ, tako je navada, da plača ženin od vsacih 100 gl. dote 1 gl. Ženin pa ni hotel plačati več ko 5 gl., toliko kolikor ima nevesta od starišev dote, češ 100 gl. si je nevesta sama prislužila in prihranila. Nastal je prepir, in fantje so odšli k ograji in so sklenili, da ne vzamejo manj kakor 6 gl. Svate so že prej sklenili, kaj narede. Tako se zdaj govori, da so špirit med vino namešali, in da so fante vpijanili. To je toliko bolj verjetno, ker so svate polena na vozove deli, kar so ženske opazile, ko so šle radovednost past. Ko so prišli svate in baliž pripeljali do županove hiše, so fantje zagradijo pot in konje, ki so baliž vozili, prijeli ter na stran zavili pred županovo hišo. To je dalo povod svatom, da so svoj namen izvršili. Starašina je namreč začel fante obdelavati prav, kakor se starašini spodobi. Rekel jim je, da so k... svinje in več tacega, na kar so fantje ograje odstranili. Ženinov tovariš, vozači so potem naskočili fante in v trenutju so bili fantje v krvi. Napadalcu so z noži mahali po fantih; več fantov je ranjenih, posebno hudo je obrezan Janez Grum iz Tomišelja, sin vdove Marijane Grum, ki je prišel od vojakov na prošnjo vdove na dopust. Zdaj je v bolnici v Ljubljani. Nastal je tak polom, da tacega še nismo doživeli. Žene so jokale, možje in dekleta pa fante držali, da se ni več nesreč pripetilo. Svate so jo v tej zmešnjavi nazaj pobrali na nevestin dozdani dom, nevestin brat, starešina in tovariši pa so šli na Ig po orožnike. Ko so orožniki prišli, je bilo vse mirno. Žandarmerija je vse popisala in sodnji naznani. Za danes dovolj. Samo to morem še omeniti, da so ti ljudje, o katerih sem poročal, našega častitega gospoda beneficijata Jožefa Knifca ljubljenci. Zdaj je videl, da znajo toliko laško, da so mater božjo psovali s takimi besedami, da jih moja roka ne more zapisati. Takih kletvin sem še malo slišal, dasi imam že čez petdeset let na plečih. Knific in jaz sva bila prav zraven. To pa zato omenim, ker je naš častiti gospod beneficijat, ko je izvedel, da sem jaz naročen na „Rodoljuba“, kar 3 nedelje strašno hujskal proti meni in proti vam, gospod urednik, kako bova pohujšala ljudi sploh, posebno možko mladino. Ti fantje, ki so to počenjali, kar sem popisal, večinoma brati ne znajo, in še ne vedo, da je „Rodoljub“ sploh na svetu. Drugi pa čitajo „poštenu“ list „Domoljub“. Kje so se ti vendar tako izučili, da znajo celo po laško tako izvrstno preklinjati mater božjo in zakramente in vse to v pričo več ko 50 odraslih ljudi in mnogo otrok in v pričo svojega dušnega pastirja? Ko bi se tako obnašali liberalni mladeniči, kakor so se ti, bi bil gotovo „Rodoljub“ vzrok vsega in pa jaz in še nekaj družih v naši vasi, kateri nočemo in ne maramo trobiti v klerikalni rog. Mi smo pričakovali, kako se bo prižnica tresla, ko bodo gospod beneficijat zagrmeli zaradi popisane boja, kakšno

pohujšanje se godi v naši vasi. Pa smo se že zopet prevarili. Prav nič se ne sliši ne z lece ne od drugod. Ko bi pa naših fantov kdo le malo bolj na glas govoril, bil bi že popolnoma spriden po brezverskih časopisih. Tudi naših fantov je bilo nekoliko navzočih pri popisnem boju, pa hvala Bogu, ostali so prav mirni. Ko so videli, da iz lepa ne bo nič, pa so odstopili. To sem zapisal, da izprevidite, gospod Jožef, da je Bog pravičen. Kako po nedolžnem ste mene napadli, in posebno Žerovčevi materi je kamen, ki ga je meni na glavo lučala, priletel na glavo nazaj.

Iz Cerknice, 19. junija. Tamburaško društvo „Struna“ v Cerknici priredilo je minolo nedeljo, dne 17. t. m. izlet na cerkniško jezero. Mnogobrojna udeležba bila je dokaz, da živa mlado društvo med izobraženci in prijatelji glasbe vsestranske simpatije. Odlpuli so štirje čolni, veselih izletnikov polni, proti mogočnemu Javorniku, kjer so se na Otoku usidrali, da smo poskakali iz njih na pokošen travnik ter si tam v hladni senci košatega grmovja tolašili lakot in ugašali žejo s svežim pivom. Vožnja po mirnem jezeru bila je nad vse prijetna, zabava neprisiljena. Lepo je bilo čuti tamburaško godbo, ki se je v čolnih dokaj močno in prijetno razlegala. V začetku prihodnjega meseca priredi „Struna“ izlet v romantični Škocijan pri Rakeku.

Poziv k pristopu k civilni godbi in godbeni šoli.

Iz Ljubljane, 19. junija.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo obudilo je zopet misel ustanoviti v Ljubljani civilno godbo, in je iz formalnih ozirrov prevzelo tudi vse priprave, katere vodi posebni odsek. Tudi godba bode formalno z gasilnim društvom spojena. Po nasvetovanem načrtu bi se dalo tekom dveh let ustanoviti godbo, ki bi lahko vsem našim glasbenim potrebam zadoščala, vendar bi bilo tudi dobro takoj z manjšim godbenim oddelkom pričeti, ako se povoljno število domačih, godbeno izurjenih močij prijavi. Nekaj boljših močij bi se tudi takoj od drugod pridobilo, da bi ta oddelek lahko v kratkem času mogel dostojno nastopati. Ta oddelek bi se dal tekom dveh let popolniti z naraščanjem godbene šole, ki se ob enem v to svrhu odpre. Vabijo se torej tem potom vsi oni, ki želijo pristopiti k civilni godbi in so že godbeno izurjeni, da se osebno oglase v mali dvorani „Mestnega doma“, in sicer v četrtek, 21. t. m., ali spono, 23. t. m., vsakikrat od 10. do 12. dopoldne ali zvečer od 6. do 8. ure. Ker se bode seveda gojila sočasno tudi godba na lok, se uljudno vabijo in prosijo tudi gospodje, ki znajo igrati na jednega teh instrumentov, da osebno ali pisмено svoj pristop odseku prijavijo. Da bode mogoče določiti, se li da sposoben oddelek ustanoviti, bode navzoči gosp. kapelnik Benišek gospode prijavitelce preskusil; zato so vsi naprošeni, da po mogočnosti prineso seboj godalo, katerega so zmožni, in po mogočnosti tudi muzikalije, iz katerih bi zmožnost pokazali. Vabijo se ob enem tudi stariši, ki bi želeli, da bi se njih sinovi od 15. leta naprej v to svrhu izvežbajo v godbi in so pripravljani, po dovršeni šoli tudi sodelovati pri godbi, da se osebno z njimi zglase v mali dvorani „Mestnega doma“, in sicer dne 21., 23., 26. in 28. t. m., vsakikrat od 6. do 8. ure zvečer. Starejši mladeniči se lahko sami zglase, vendar naj prineso seboj potrebno pisмено privolenje starišev ali delodajalcev. Ponk bode brezplačen.

Pripravljalni odsek.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. junija.

— Osebne vesti. Učitelj na pripravnicu na Proseku g. Ivan Neckermann je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za slovenske ljudske šole v tržaški okolici in za slovenske in srbske privatne šole v Trstu. — Gdčna. Mária Strnad, bivša učiteljica na Štajerskem in znana naša pisateljica, ki je bila odšla lani na Rusko, je napravila izpit za učiteljico nemškega jezika za vse razrede ženskih gimnazij ter za nižje razrede moških gimnazij. Izpit je naredila pred izpraševalno komisijo harkovskega vseučilišča. To jesen nastopi rusko državno službo. Častitamo prvi Slo-

venki v ruski državni službi! — Gospod režiser Rudolf Inemann je danes izstopil iz engagementa pri slovenskem gledališču ter postane s 1. julijem t. l. član „Narodnega divadla“ v Pragi. Z gosp. Inemannom izgubi naše gledališče pač teško nadomestljivo moč, saj je bil Inemann vsestransko poraben igralec in pevec ter je bil enako izboren v klasičnih zalograh, kakor v modernih veseloigrah, v glumah ali v opereti in tudi v operi. Ravnateljstvo „Narodnega divadla“ pa je naši intendanci obljubilo, da ji pomaga najti dobrega nadomestnika; razen tega bode prihajal g. Inemann tudi gostovat v Ljubljano. Gospod intendant Hubad je v Pragi, da angažuje Inemannu nadomestnika in drugih novih močij za opero in dramo. — Deželnovladni koncipist g. Sebastijan grof Giovanelli je prideljen v službovanje okr. glavarstvu za ljubljansko okolico, deželnovladni konceptni praktikant g. Friderik Lukan pa deželnemu šolskemu svetu.

— Ravnopravnost pri trgovski višji sodnji v Trstu je popolnoma iluzorna in stoji le na papirju. To se je pokazalo te dni pri obravnavi, pri kateri je interveniral dr. Tuma iz Gorice. Sodni dvor je izrekel, da v Trstu sploh ni trgovskega prisednika, ki bi umel slovenski, zato da mora pozvati tolmača in sicer navzočega zapisnikarja avskultanta Černeta. Dr. Tuma je protestoval, da so vzeli slovenskega zapisnikarja, ker ta je še važnejši nego tolmač, kajti vse slovenske izpovedi morajo biti pač slovenski napisane. Sodni dvor je šel ponovno v posvetovalnico, na kar je proglasil tak sklep: Da drugega tolmača nimajo, ali s tolmačem postane obravnava italijanska, vsled česar je nepotreben slovenski zapisnikar. Na to bi se imel zapriseči tolmač Černe, (ki v to ni nikjer vsposobljen), ki dá pa tako izjavo: „on je sicer večš trem jezikom, ali tolmačenju ni večš tako, da bi točno prevajal“. Dr. Tuma je predlagal na to: Glede na to, da je zapisnikar važnejši od tolmača in je predsednik, kakor pravi, večš slovenskemu jeziku, naj pa on sam tolmači, a Černe naj ostane zapisnikar. Toda ostalo je pri prejšnjem sklepu. Černe je tolmačil, kakor je vedel in znal, pomagala sta oba zastopnika strank in predsednik, bodisi italijanski ali nemški. In na tak način se je z božjo pomočjo in cesarsko pravico sfilkala razprava!

— Razgnan shod. Klerikalci so povodom vevškega štrajka izgubili pri D. M. v Polju in v soseščini malone vsotzaslombo. To je pač naravno. Delavci so se že kesali, da so štrajk začeli, mnogi izmed njih so hoteli že brezpogojno zopet na delo iti, a vsi so bili veseli, da se je posrečilo doseči poravnavo. Delavci vedo, da se je doseglja poravnava, in to pod dosti ugodnimi pogoji, ker so delavci v Gratweinu po uplivu socialne demokracije zagrozili s štrajkom. Tega se je tovarna vstrašila in se vdala. Vevški delavci so potem spoznali pravi položaj. Uvideli so, da se jih bo vpoštevalo samo dotlej, dokler bodo solidarni z drugimi delavci istega podjetja, a da se ta solidarnost vzdrži, zato so osnovali strokovno društvo. Klerikalci se tega seveda boje kakor peklenšček križa in rujejo proti delavski organizaciji, kar se da. Toda brez uspeha. Ko so klerikalci po končanem štrajku priredili prvi shod, niso delavci pustili župnika Kolarja govoriti, in bi bili Štefeta kmalu iz gostilne vrgli. Drugi shod, ki ga je priredil dr. Krek, so delavci kar razgnali, in je vladni zastopnik poklical orožnike, da zagotove mir in čuvajo nad klerikalci. Ti slednji bi seveda svoj poraz radi prikrili. Toda laž ima kratke noge, in vse „Slovenčeve“ laži ne spravijo s sveta dejstva, da je klerikalna stranka največ po lastni krivdi izgubila v Vevčah vsako zaslombo, da tam doli, kjer je bila toliko časa dominirala, niti zborovati več ne more, nego morajo njene ljudi čuvati orožniki.

— Slovesnosti na čast srcu Jezusovemu. „Slovenec“ pojasnil je včeraj na pritožbo iz Bele Krajine, ki smo jo priobčili, da se obhajajo po vsem katoliškem svetu take slovesnosti, in sicer na papežev ukaz. To na stvari prav nič ne spremeni. Naše ljudstvo je tako verno, da se vdeležuje cerkvenih slavnosti tudi tedaj, če zamudi valed njih nujna dela. Prav zato ni „Slovenčev“ odgovor ravno tako malo vreden, kakor dostavek, da se k tem slovesnostim nikdo ne sili. Ne sili se nihče, a gorje ti-

stemu, kdor bi se jih ne vdeležil! Spoznal bi, kaj je duhovniški terorizem! Tudi v Ljubljani se bo vršila taka slovesnost, in je škof nanjo povabil tudi vse urade in uradnike. Deželni predsednik je zavzel povsem pravilno stališče. Dal je uradnikom na voljo, če se hočejo te slovesnosti vdeležiti ali ne, in le namignil, naj se je ne vdeležijo v uniformah. Upamo, da bodo tudi drugi načelniki uradov posnemali deželnega predsednika in ne bodo uradnikov sili k vdeležbi, zakaj prav glede cerkvenih slavnosti mora veljati popolna toleranca. Kdor hoče iti in more iti, ne da bi zanemarjal svoje uradne dolžnosti, naj gre, kdor pa noče iti, naj ostane doma. To je prava svoboda. Zdelo se nam je potrebno, to omeniti, ker se kaže, da veslamo zopet v tiste čase, ko so uradniki morali hoditi k spovedi, in ko je marsikateri višji uradnik šel ministrirat, vedoč, da si s tem naprej pomaga.

Kam pride denar? Pri današnji razpravi pred deželno sodnijo obsojena je bila pobožna Marija H. na tri mesece večje poostrene s posti radi hudodelstva nezvestobe. Hodila je za pokojno M. P. iz Hrastja v hranilnico po denar, in precej tega denarja se je tudi nje prijelo. To bi ne bilo še nič posebnega, ali obravnava je tudi dokazala, da 500 gl. denarja, katerega lastnina ni dokazana, se je prišla svetih rok različnih cerkev. Največ, 200 gl., je dobila cerkev Marije pomagaj na Brezju. Kaj komičen je bil pa prizor, ko je bila pri obravnavi navzoča sestra pokojne M. P. vprašana, kam je dela denar, katerega je tudi dobila po nepošteni poti. Ženica je dejala: Sto goldinarjev sem razdarovala. Za sto imam pa tukaj listek. In vzela je iz rute umazan listek, na kateri je bil pritisnjen šentpetrski pečat. Listek je potrdil, da se je teh 100 gl. prijelo rok svetega Petra, zato da se za še živečo darovalko bere vsako leto ena sveta maša v njegovi cerkvi. Pravijo, da nepošten denar nima teka. Bog ve, ali kaj zaleže tak denar, ko pride v svete roke?

Iz Trsta se nam poroča: „Piccolo“ javlja, da je v nedeljo škof Šterk v cerkvi sv. Jakoba imel pridigo najprej v laškem, potem v slovenskem jeziku in pri ti priliki obljubil, da se bo smela pri slavnosti patrona te cerkve dne 25. julija udeležiti procesije tudi bratovščina sv. Cirila in Metoda z zastavo. „Piccolo“ je o vseh cerkvenih zadevah v Trstu najbolj poučen, torej se sme že verjeti, da se je škof tako izjavil. Seveda je „Piccolo“ radi te izjave škofove kar izven sebe. Kar piše, ima očitni namen prisiliti škofa, da prekliče svojo propoved. Bomo videli, kaj se zgodi?

Procesije na Telovo v Celju se nemško meščanstvo ni vdeležilo. Niti mestni zastop, niti obrtna zadruga ni poslala običajnih zastopnikov. Pri procesiji je mestna godba sicer svirala, mej drugimi skladbami „Bismarckmarsch“, a uniform ni oblekla. Navedli smo to, da vidijo čitatelji kako radikalno znajo celjski Nemci postopati.

Odklonjeno darilo. Povodoma otvoritve trgovine z železom „Merkur“ v Celju je gosp. Peter Majdič podaril 200 kron za celjske mestne reveže in 200 kron za okoliške reveže. Celjski župan je denar sprejel, podžupan Rakusch je provzročil, da je magistrat darovalcu vrnil ta denar, češ, da celjski reveži teh 200 K ne potrebujejo. Tu se vidi, kam slepa strast človeka zapelje. Ker dela „Merkur“ Rakuschu konkurenco, ne smejo reveži dobiti Majdičevih kron!

Matura na ljubljanskih srednjih šolah. Na realki se začne ustna matura v ponedeljek dne 25. t. m. Na gimnaziji, ki konča šolsko leto s 1. julijem in na učiteljski, se začne matura dne 2. julija.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani zažge v soboto, 23. t. m. ob 9. uri zvečer na Drenikovem vrhu običajni „Kres“; ž njim združen je večerni izlet v korporativnem nastopu. Odhod iz „Narodnega doma“ ob 8. uri zvečer, povratek ob 10. uri zvečer. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Jour-fixe slovenskega umetniškega društva je nocoj zvečer ob polu 9. uri v „Narodnem domu“.

Kolesarsko društvo „Ilirija“ priredi v nedeljo, dne 24. junija t. l. izlet v Dolenjske Toplice. Odhod ob 5. uri zjutraj. Sestanek pri „Virantu“.

Državno podporo v znesku 8850 kron je poljedelsko ministrstvo zagotovilo za zgradbo vodovoda v Vižmarjih.

Zadruga krojačev, klobučarjev itd. naznanja, da priredi dne 21. t. m. ob 8. uri na vrtu gostilne „pri Virantu“, svoj prvi, pri običnem zboru določeni mesečni sestanek. Opozarjajo se vsi gg. člani omenjene zadruge, da se bo vršil zelo važen razgovor o zadružnih stvareh, ter prosi načelnštvo vsled tega obilne vdeležbe.

Ljudska kopelj v Ljubljani, ki jo je zgradila mestna občina, se otvori slovesno v soboto, dne 23. junija ob 9. uri dopoldne.

Samomor. Višji poštni kontrolor v Trstu, g. Henrik Kobau, se je ustrelil.

Ulom v cerkev. Zidar Matija Epich je vlomil v farno cerkev v Žalni pri Zatičini in izpraznil cerkveno pušico. Izročili so ga sodišču.

Z nožem zaboden. V nedeljo zvečer so praznovali pri gostilničarju Berlanu v Malem Mlačevem, občina Slivnica, ženitovanje. Po navadi so prišli fantje na prežo, ker pa so preveč nadležni postali, so jih svatje proti jutru hoteli odstraniti. Svat Martin Galič, po domače Žgajner, iz Spodnje Slivnice je potisnil Boštanjanskega iz hiše, ta pa se je obrnil in sunil Galiča z nožem v vrat, da je čez dve uri potem umrl. Hlapca so orožniki prijeli in že pripeljali v zapor na Žabjek.

Sleparka. Danes teden je prišla neka mlada gospodična v Schusterjevo prodajalnico in je vzela na ime neke gospe dve bluzi in dve kravati. Pozneje se je doglalo, da je ta gospodična brez vednosti dotične gospe vzela bluzi in jih prodala. Sleparko je včeraj policija izsledila in dala v zapor.

Nezgod. Franc Jasenc, hlapec pri posestniku in mlinarju Janezu Ivanu v Domžalah, je včeraj dopoldne v Hrenovih ulicah s konji rinil voz z dvorišča na ulico in ni pazil, kaj se godi na ulici. Mej tem je prišel mimo 6 let stari Pavel Štefan, sin M. Štefana, delavca v tabačni tovarni, in ga je neki drog pritisnil k zidu in mu levo uho močno poškodoval. Dečka so prepeljali v deželno bolnico.

Z doma pobegnil je bil 15letni trgovski vajenec Alojzij Brahm iz Gradca in je nameraval iti v Trst. V Ljubljani pa je moral potovanje pretrgati, ker je bila policija o njegovem prihodu v Ljubljano že obveščena in sta ga dva detektiva takoj prijela, ko je prišel po Dunajski cesti v mesto.

Otroka povozil je včeraj popoldne Pred Prulami neki kolesar in ga poškodoval na glavi. Povoženec je 4 leta stari Karol Osmek, stanujoč pri branjevki Kramarjevi v Rožnih ulicah št. 35.

Bicikel odpeljal je včeraj popoldne neki deček vežbalcu požarne brambe Ivanu Dachsu, kateri ga je pustil pred kavarno „Evropa“. Deček se je peljal ž njim v Šiško na državni kolodvor, tam pa ga je podaril nekemu 9 let staremu Ivanu Pogačarju in je pobegnil. Pogačar je pripeljal kolo v mesto in ga je Dachsu na poti srečal in mu kolo odvzel.

Izgubljene stvari. Neki učenec strokovne šole je izgubil včeraj na Karlovski cesti srebrno uro in srebrno verižico.

Novi kmetski nemiri v Bolgariji. V okraju Varna, in sicer v vasi Durankulak so hoteli bolgarski davčni uradniki naložiti vaščanom desetino. Vaščani pa niso hoteli o desetini ničesar slišati. Zato je poslala vlada eskadrono konjenikov. Vaščani pa so sprejeli vojaštvo s puškami. Ustrelili so na konjenike, in dva častnika, ki sta jahala na čelu eskadrona, sta padla mrtva. Na to so ustrelili vojaki in zadeli 30 kmetov. Puntarji so na to zbežali. Prišli pa so še pešci, ki so polovili vodje ustaje. V okraju Varna in Šumla je obsedno stanje.

Milan na svetovni razstavi. Med drugimi kronanci je dobil haje tudi srbski razkralj Milan povabilo, naj bi počastil pariško svetovno razstavo s svojim posetom. Berolinski humoristični list „Ulík“, ki v svojih poročilih nikakor ni zanesljiv list, poroča, da je odgovoril Milan takole v Pariz: „Povabilo sprejemem, če se poplačajo stroški. Pričakujem predujma. Milan“.

Medved med kopajočimi se damami. V Plauen (Vogtland) je ušel iz cirkuša medved, preplaval odotni ribnjak, prebežal železnico in prišel v kopališče dam, ki so se kopale poleg reke Elster. Strah in krik med damami je bil seveda grozen. Medved pa se ni dam prav nič sramoval, nego se lepo skopal, potem pa

zlezal na travo ter se ondi grel na solcu, dokler niso prišli ponj.

Krvavi izgredi v Španiji. V Madridu in Murciji so bili 15. in 16. t. m. zopet krvavi izgredi radi užitninskega davka. V Murciji je tolpa bombardirala s kamenji okna in svetilke na uradnih poslopih. Orožništvo in policija sta rabili orožje.

Govoreča ura. Nekdo je iznašel uro, ki ne bije nogo govori, t. j. naznanja, koliko je na času. Tudi razne stihe citira ura ob gotovem času. Ta ura ima namreč mesto zvonca fonografski aparat.

Tramway v Parizu. Te dni je ušel v Parizu električen tramwayski voz in drl s silno naglico po široki ulici navzdol. Skočil je končno s tira. Pri tem se je en potnik ubil, 13 pa nevarno pobilo. Eden izmej ranjencev je že umrl.

Vratar kapucinskega samostana. „Bozner Zeitung“ poroča, da so v terek ponoči zaprli orožniki vratarja kapucinskega samostana v Neumarktu. Pobožni kuto-nosec je namreč več let zlorabljal dečke 6 do 12 let. Sedaj pa ga je zgrabila roka pravice. Sodišče je zaslišalo že 10 dečkov, med katerimi so izrekli trije posebno obteževalno za svinjarskega fratra.

Turška rodbinska tragedija. Neda-lež od Aleppa je majhna turška vas. V nje je živela rodbina, oče, mati in dva oženjena sina. Nedavno je odšel jeden sinov v bližnji mlin. Vrniti bi se moral šele naslednjega večera. Toda sin se je vrnil že isto noč, in ker je bil truden, je šel naravnost v svojo sobo spat. Brat njegov je videl, kako se je nekdo tiho splazil v bratovo sobo. Misleč, da je kak ljubimec bratove žene ali celo kak ropar, je poklical očeta in oba sta šla s puško v bratovo sobo. Brat je ondi zagledal ležečega moškega in v silni jezi je ustrelil nanj. Zadel je lastnega brata, ki je zavpil: „Ubil si me!“ Nesrečni morilec je zbežal iz sobe, toda oče je mislil, da beži sinahin ljubimec in ustrelil je za njim. Zadel je svojega sina. Tako sta bila oba sina mrtva. Ko je spoznal oče svojo zmoto, se je vpricho grozno prestrašenih žensk zabodel. In bili so mrtvi: oče in oba sinova.

Celo mesto prodano na dražbi. Blizu Newyorka je mestece Purdy, katero so nedavno prodali dražbenim potom s cerkvijo, šolo, pošto in hôtelom vred. Dvonedstropna hiša se je cenila 5 dolarjev, najlepša trinadstropna vila 125 dolarjev, hôtel z drugimi poslopiji 100 dolarjev, šola 40 dolarjev itd. Purdy leži tikoma vodnega rezervoarja newyorškega, zato je moral izginiti z zemlje. Mestece je bilo revno in slično večji vasi.

Roparji trupelj. V Ameriki, kjer je pohlep po denarju posejano razvit, se zgodi večkrat, da roparji okradejo trupla, ki leže že pod zemljo, ali da odneso trupla in si jih dajo potem odkupiti. Večkrat so morali sorodniki ukradenih mrtvecev plačati visoko odkupnino. Večinoma so grobarji v zvezi s takimi roparji. Nedavno je umrl v Novem Orleansu bogataš Candish. Da bi ga roparji ne mogli okraati ali celo odnesti, so deli sorodniki na njegovo rakev nekako bombo, ki bi se razletela takoj, ako bi se je kdo dotaknil. Pisar Karol Roland je iz odvetniških aktov izvedel, da ima Cavendish v rakvi jako dragocen prstan na prstu. Šel toraj z nekim prijateljem na pokopališče ter hotel odpreti rakev, da bi mrtveca oropal. Tista priprava pa se je sprožila ter Rolanda in prijatelja po obrazu in zgorenjem telesu tako ranila, da bržčas ne ostaneta živa.

Književnost

— „Popotnik“. Pedagoški in znanstven list. Letnik XXI. Št. 6. ima tole vsebino: Dr. Jos. Tominšek: Šolski zdravnik. Drag. Pribil: Učne metode zemljepisnega pouka. Fr. Ilešič: Levčevega „Pravopisa“ nauk o razzlogovanju. Pavla Rus: Slomšek kot pedagog. Književno poročilo: Knjige „Hrvatske Matice“ 185 — Novosti. Iz pedagoških časov. (Individualna in socialna vzgoja. Razgled. Listek 188 — Pedagoški paberki 190 — Kronika.

— „Glasbena Zora“. II. letnik. Št. 6. ima tole vsebino: Vabilo na naročbo. — Gimnastika prstov in ročnih zgibov. Spisal Fr. Gerbič. — Koncerti. — Gledališke in umetniške vesti. — Popravek. V glasbeni priligi: Najlepši kraj. Besede J. Volkove. Uglasbil in poklonil čitalnici v Vipavi Vinko Krek. — Dalmatin. Besede P. Preradovičeve. Uglasbil Danilo Fajgelj. — Nocturno. Za klavir uglasil Jul.

Junek. „Glasb. Zora“ zaključuje s to številko svoje polletje. Želeti je, da jo podpirajo vsi glasbo ljubeči Slovenci in Slovenke. Naročnina za pol leta 3 kronce, naj se pošilja: Fr. Gerbič, Ljubljana.

Telefonska in brzojavna poročila.

Meran 20. junija. Poslanec Grabmayr, jeden voditelj nemško-liberalnega veleposestva, je priredil tu šod volilcev, na katerem je govoril o političnem položaju. Dejal je, da je razpad desnice važen uspeh levičarjev, a priznal, da ni misliti na redno delovanje parlamenta, dokler se ne doseže porazumljenje mej Nemci in Čehi. Očital je Čehom, da hočejo izsiliti koncesije, ne da bi se vdeležili konferenc z Nemci. Grabmayr se je izrekel za premembo državnozbornskega opravnika s pomočjo § 14.

Praga 20. junija. Češko časopisje očita Grabmayru, da je vedoma lagal, ko je trdil, da hočejo Čehi nekaj izsiliti, ne da bi se prej udeležili konferenc z Nemci. Čehi so se tako za časa Claryja, kakor tudi že za časa Körberja udeležili sklicanih spravnih konferenc, v tem ko se Nemci niti za Badenija niti za Thuna niso hoteli sklicanih konferenc udeležiti.

Dunaj 20. junija. „Neue Freie Presse“ pravi, da je Grabmayr v Meranu samo svoje osebno mnenje izrekel in da se nobena nemška stranka ž njim ne strinja.

Trst 20. junija. Poroča se, da je tukajšnje vojaško zapovedništvo dobilo naročilo, postaviti jeden bataljon pešpolka št. 97 na vojno stanje. Ta bataljon pojde, če treba z ladjo „Marija Terezija“ na Kitajsko. Kako to, da se za take ekspedicije rabijo vedno le Slovenci?

Bruselj 20. junija. V Oppenheimu pravdi zaradi transvaalskih železnic je zastopnik transvaalske vlade, odvetnik Richard izjavil, da priznava Krüger, da je prejel ček za 100 000 frankov, a denarja ni pridržal sebi, nego ga porabil za nakup orožja.

Bruselj 20. junija. „Indépendance belge“ naznanja, da hoče kitajska cesarica združenim velesilam do skrajnosti klubovati. Njen namen je pregnati iz Kitajske vse tujce, a če bi se ponesrečil, hoče cesarja in sebe usmrtiti.

Rim 20. junija. Vlada je sklenila, poslati štiri vojne ladje na Kitajsko.

Petrograd 20. junija. Iz Kitajske so došla prva oficialna poročila o bitki pri Taku. Iz teh poročil je razvideti, da je bitka trajala pet ur. Rusi so največ trpeli, ker so imeli najtežavnejšo nalogo. Rusov je bilo 16 ubitih, 67 ranjenih, mej njimi 5 častnikov. Dve ruski ladiji sta bili močno poškodovani.

London 20. junija. Iz Yokohame se poroča, da zahteva japonska vlada, naj se skliče mejnarodna konferenca, ki naj da Japonski mandat, pacificirati Kitajsko.

London 20. junija. Casopisi prijavljajo nebroj brzojavk iz Kitajske, ki pa si deloma nasprotujejo. Tako poročajo nekatere brzojavke, da so Kitajci obkolili admirala Seymoura — ki se ni vrnil v Tsientsin — od vseh strani, tako da se z svojo armado ne more makniti in bo moral kapitulirati, dočim pravijo druge, da je Seymour naskokoma vzel južna vrata Pekina, in da je tisti del mesta v njegovih rokah.

London 20. junija. Razni listi prinašajo brzojavko, ki obuja silno senzacijo, ki pa še ni potrjena. Po teh brzojavkah so pekinski ustaši v petek zavzeli več poslaništev in masakrirali osobe, pa tudi na tisoče drugih Evropejcev. Cesar je neki mrtev, cesarica pa je pobegnila. Uradno te vesti še niso potrjene.

Novy York 20. junija. Prezident Mac Kinley je odredil, naj gre 5000 mož ameriške armade iz Manile na Kitajsko.

Shanghai 20. junija. Iz Čeng-Tau-a je došlo poročilo, da je v Tečvanu nastala revolucija.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gg. „Janko iz Ljubljane in Janko iz Sarajeva“ v malobrojni a veseli družbi zbrani pri „Hoffu“ ob priliki „Trebevičeve“ slavnosti 10 K. — Gospica Jeca dr. Filipičeva v Celju za na dražbi prodano „portoriko“ 6 K 35 vin. in mej družbo, pri Radejeveji mami zbrano, nabrala 2 K 40 vin. — Skupaj 18 K 75 vin. — Živeli!

Za Prešernov spomenik: Gospod Ivan Premrov, računski svetnik, v Sarajevu v slovenski družbi nabral 10 K 1 vin. — Gg. Janko iz Ljubljane in Janko iz Sarajeva v malobrojni a veseli družbi zbrani pri „Hoffu“ ob priliki „Trebevičeve“ slavnosti 10 K. — Skupaj 20 K 1 vinar. — Živeli!

Za fotografijo za amatérje. Priznana izborne fotografije salonske in popotne aparate, nove neprekošene momentne ročne aparate, kakor vse fotografije potrebščine ima A. MOLL, c. in kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. Fotografisna manufaktura, ustanovljena 1854. l. Na željo se pošlje veliki ilustrovani cenik brezplačno. b (11-5)

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-37)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rade Fran, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Zahvala.

Blag. gospod Val. Šturm, veleposestnik v Poljčah, daroval je tukajšnji kmetijski podružnici — delež lova — 40 kron, za kar mu podpisani odbor izreka najtoplejše zahvalo.

Kmetijska podružnica v Begunjah na Gorenjskem dné 19. junija 1900.

Za odbor: Val. Zavri.

Umri so v Ljubljani:

Dné 17. junija: Marija Vrhovc, dimnikarjeva hči, 2¹/₂ leta, Sv. Petra cesta št. 52, davica.

Dné 18. junija: Fridolin Ločnikar, ključarjev sin, 4 mesece, Hranilnična cesta št. 4, vnetje sopil.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji srednji tlak 756-0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
19	9. zvečer	735-7	17-6	sr. sever	pol. oblač.	0-0 mm.
20	7. zjutraj	735-9	15-7	sl. jug	pol. oblač.	0-0 mm.
	2. popol.	734-4	25-4	p. m. jzahn.	del. oblač.	0-0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 18-6°, nor male: 18-2°.

Dunajska borza

dne 20. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-80
Skupni državni dolg v srebru	97-35
Avstrijska zlata renta	115-70
Avstrijska krona renta 4%	97-60
Ogrska zlata renta 4%	115-40
Ogrska krona renta 4%	91-05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1748-
Kreditne delnice	699-
London vista	242-17 ¹ / ₂
Šv. drž. bankovci za 100 mark	118-62 ¹ / ₂
20 mark	23-72
20 frankov	19-31
Italijanski bankovci	90-75
C. kr. cekini	11-33

Firm. 76. **Oklie.** Ges. I. 83/2.

Naznanja se, da se je v tusodnem registru za posamezne trgovce izvršil **izbris** tvrdke:

„Anton Paučič, (1216) prodaja mešanega blaga, krčma in točnje žganja v Gor. Straži“.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem odd. III., dné 18. junija 1900.

Ako si hočete za malo denarja prirediti krepčasto in okusno domačo pijačo, treba da poskusite

10 litrov sadnega soka, ki z vodo pomešani vakipe, dá 110 do 140 litrov sadnega vina. Liter te izborne pijače stane okolu pet krajcarjev.

Etterjev sadni sok

Same-zalogo za Ljubljane ima Adolf Kopriva, Sv. Petra cesta št. 44.

VILJEM ETTER, stiskalnica za sadni sok, Sigmaringen (Hohenzollern).

Spretnega trgovskega pomočnika

in izvežbano

prodajalko

ki je zmožna voditi filijalko z mešanim blagom, vsprejme takej (1215-1)

J. Krašovic

trgovec na Jesenicah, Gorenjsko.

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Froga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-Kropo. — **Froga v Novomeste in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Príhod v Ljubljano juž. kol. Froga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. s jutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. popoludne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Fariza, Genevo, Curih, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osonni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Froga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Príhod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. s jutraj, ob 11. uri 6 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Najboljše in najcenejše pleskarsko olje

in **les vzdržujoče sredstvo** je in ostane (632-7)

CARBOLINEUM patent Avenarius.

Pred ponaredbami se svari! „Carbolineum“-tovarna R. Avenarius Amstetten Dol. Avstr. Pisarna: Dunaj, III./1, Hauptstrasse 84. V Ljubljani ga prodaja J. Spolarič.

Café-Restaurant Švicarija (Tivolij).

Jutri v četrtek, dné 21. junija 1900

— v čast —

vsem Lojzikom in Lojzetom VOJAŠKI KONCERT.

Začetek ob 1¹/₈ uri zvečer. Vstopnina 20 kr.

K noboju obisku vabi z odličnim spoštovanjem

Fric Novak restavratér.

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in specerijske stroke, želi s 1. julijem t. l. spremeniti službo. Najraje bi šel na deželo.

Ponudbe pod „Spremena“ na upravništvu „Slov. Naroda“. (1214-1)

Košnja v mestnem logu se odda v najem.

Travniki imajo 6 oralov. — Vprašaj naj se v Gradišči št. 7, I. nadstr. (1218-1)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svétniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelc, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrtni in kosteni in v čankih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški boleznih, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštine prosto (746-9) oskrbnitvo kopališča.

Št. 11909

Razglas.

(1162-2)

Radi oddaje **naprave glavnega betonskega kanala na Zaloški cesti in v Gradišči**, kakor tudi radi **naprave novega kanala, obstojčega iz kameninskih cevij v Spitalskih ulicah** vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem,

dne 25. unija 1900. l.

ob 10. dopoldne **javna pismena ponudbena razprava** in sicer v pisarni stavbnega urada, kjer so tudi vsi dotični načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni. Ponudniki stavijo naj na podlagi navedenih pripomočkov v zapečatenih zavitkih svoje ponudbe, v katerih so nasveti poleg jednotnih cen tudi skupni troški dotičnih zgradb. Za vsak kanal staviti je posebno ponudbo in isto opremiti s 5 %nim na podlagi proračunjenega skupnega troška določenim vajidem.

Izrecno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem razpisu odgovarjale, ali katere bodo pogojno stavljene, ali celo naknadno vložene, ne bode oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. junija 1900.

Glavni trg št. 9 Josip Kolar Glavni trg št. 9

priporoča najuljudnejše največje zalogo najfinjših

„Waffenrad“ in „Graziosa“-koles

šivalnih strojev in nožarskih izdelkov.

Priporoča tudi svojo izborno in največjo mehanično, na električno silo urejeno delavnico za izdelovanje, popraviljanje, poniklanje, lakiranje in prenovljanje koles.

(1168-3)

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kolar.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnem tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Spoštovanjem

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

Zaloga šivalnih strojev.

(123-47)

Zaloga zlatnine in srebrnine in pravih švicarskih ur.

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.